

nienie**odpowiedzialni**.pl

Kiedy kłamstwo przestaje sprzedawać. O autonomii i samokontroli.

Prof. Anna Giza
Uniwersytet Warszawski

O czym będzie mowa?

- O pułapce, w jakiej się znaleźliśmy
- O przewadze techniki nad wartościami
- O autonomii jako szansie na wyjście z kryzysu
- O niezbędności humanistyki dla demokracji i rozwoju społecznego

O pułapce, w jakiej się znaleźliśmy

- Dewastujący wpływ wzorów konsumpcji na planetę i ludzi: czy da się jednak ograniczyć konsumpcję, jeśli:
 - przeciętnie 70% PKB od niej zależy?
 - rozrasta się klasa średnia na wschodzących rynkach
 - nierównowaga „mocy” między świadomymi konsumentami o globalnymi producentami jest ogromna?
 - wzrost jest fetyszem?

O przewadze techniki nad wartościami

- Dominacja środków nad celami, efektywności nad wartościami:
 - Mówić to, co ludzie chcą usłyszeć
 - Produkować to, co się sprzedaje
 - Mówić tak, żeby przekonać
 - Wykorzystywać luki w racjonalności

Pułapka społeczna

- Kto odważy się wyjść z tej rzeki, zmienić reguły gry, zaryzykować?
- Jak zmienić paradygmat myślenia i obraz ludzi?
- Jak przełamać samospełniające się założenia?

O autonomii

- Autonomia (w odróżnieniu od heteronomii):
 - Zdolność samodzielnego określenia swoich celów i wartości, bez ulegania modom i presjom
 - Krytyczne myślenie – świadomość własnych założeń i poglądów
 - Otwartość i rozumienie innych

Autonomia

„Nasz umysł nie zyskuje prawdziwej wolności, przyjmując gotowe materiały i opanowując idee innych ludzi, ale formułując własne standardy oceny i wytwarzając własne myśli”

(Rabindranath Tagore, w sylabusie do zajęć prowadzonych w jego szkole)

- ... problem kształcenia i edukacji

O niezbędności humanistyki

- Gwałtowny spadek odsetka studentów wybierających przedmioty humanistyczne → fetysz technologii i nauk eksperymentalnych
- „Ktokolwiek idzie z oschłym sercem, choćby na krótką przechadzkę, ten owinięty w całun idzie na własny pogrzeb”
(Walt Whitman)

Czego więc potrzebujemy

- ... żeby kłamstwo przestało sprzedawać?
- Szczepionki, którą dać nam może dobre kształcenie i edukacja, oparte na naukach humanistycznych
- Intelktualnej odwagi, która płynie z autonomii

nienie**odpowiedzialni**.pl